

1. Naša škola a záhrada

učíZáhrada, ktorá učí

Poloha školy:

Mesto: ŠAHY
GPS: 48.0779, 18.9504
Nitriansky samosprávny kraj, Okres Levice
Nadmorská výška: cca 130m n.m.
Rozloha: 42,73 km²
Počet obyvateľov: 7624 (2011)

Názov mesta pravdepodobne pochádza od vlastného mena šachor, ktoré označuje vodnú rastlinu, ktorá sa v bažinatom povodí rieky Ipeľ hojne nachádzala a pôvodní slovenskí obyvatelia nížin ňou pokrývali strechy. Podľa inej hypotézy meno pochádza zo staromaďarského *ság* (= kopec, zem), čo však nie je možné historicky doložiť. Iná podobná nepodložená hypotéza hovorí o zhodnosti s menom kabarského kmeňa. Ipolyság doslova znamená Poiplie.

Základné informácie o škole:

Názov školy: Gymnázium, Mládežnícka 22, Šahy
Počet žiakov: 80
Počet pedagógov: 9
Počet nepedagog. zamestnancov:
Dátum vzniku: 4.septembra 1913 Gymnázium v Šahách, súčasná budova však stojí od roku 1975
Zameranie:

Základné informácie o školskej záhrade:

poloha pozemku/záhrady:
48°4'42.2196234"N; 18° 57'
4.943161" E
rozmery pozemku (približne koľko m²): nakoľko nám oslovení pedagógovia a žiaci nedodali podklady, predpokladáme cca 50x100m = 500m²

terén záhrady (rovinatý/svah, ak svah, na ktorú svetovú stranu naklonený): rovinatý, mierne sa zvažujúci na západ, celodenne výslnný; predpokladáme, že na plánovanom území je miestami zakopaný stavebný

odpad

Pri akých príležitostiach je školský pozemok/záhrada využívaná: zatiaľ pri žiadnych alebo len na activity Zelenej školy

ako sa na jej údržbe podieľajú žiaci: zatiaľ nijako, 1 – 2-krát ročne zbierajú smeti alebo hrabú lístie v okolí školy

koľko hodín týždenne na nej žiaci pracujú, na akých predmetoch: nemáme vyučovacie predmety, na ktorých by sa žiaci starali o školskú záhradu, vieme na to využiť triednické hodiny alebo hodiny praktických cvičení z biológie v 2. ročníku (1 vyučovacia hodina týždenne)

Príbeh záhrady (história a súčasný stav záhrady):

Ako bola záhrada/školský pozemok využívaný v minulosti: nijako v akom stave ste ho prevzali: v 80. rokoch minulého storočia bola postavená súčasná budova školy a následne bola školská záhrada vysadená množstvom drevín (listnatých i ihličnatých) prevažne introdukovanými druhmi stromov i krov (katalpy, gledíčie, borovice čierne, omoriky, dráče, cezmíny, magnolia a pod.)

čo ste na pozemku vybudovali: nič

ako je školský pozemok v súčasnosti využívaný: nijako alebo len sporadicky na hodiny biológie a activity Zelenej školy

aké prvky sa na ňom teraz nachádzajú: dreviny (orech, javor mliečny, jarabina, čerešne, jablone, lipy), trávny porast (kosený 2 – 3-krát do roka) mimo časti na plánovanú školskú záhradu lesný porast (borovic čiernych, smrekovcov, omorík a sem tam borievok), živé ploty z dráča a vavrínovca pred školou a roztrúsené stormy či kry (borievka netatová a pod)

Ak máte, pripojte aj historické plány vášho pozemku. nemáme

2. Aký je náš pozemok?

Krajina v okolí školy:

Áká je v okolí krajina: skôr rovinná, nachádzame sa za okrajom štiavnických vrchov na hranici s Maďarskom

sú v okolí nejaké chránené územia či prvky:

- chránená krajinná oblasť (CHKO) Poiplie
- prírodná pamiatka (PP) Velká piesková duna
- chránený areál (CHA) Malé a Velké jazierko
- prírodná rezervácia (PR) Mokrad pri Tešmáku
- prírodná rezervácia (PR) Surdocké lúky
- chránené územie (CHÚ) Čierne (Ratajské) jazierko

všetky v katastrálnom území Tešmáku, a

- prírodná pamiatka (PP) Zlepencová terasa

v katastrálnom území Šiah

Sú v okolí lesy? Ak áno, aké?:

Máte v okolí väčšiu rieku alebo jazero/nádrž?: okrajom mesta tečie rieka Ipeľ, v katastri mesta sa

nachádzaj CHA Malé a Veľké jazierko, Čierne jazierko
Pôda na pozemku: Pôdu v zastavanom území mesta zastupujú antropogénne pôdy typu kultizem a antrozem so špecifickým chemicko-fyzikálnym a zrnitostným zložením a zmeneným kolobehom vody a živín väčšinou v smere nepriepustnosti pre povrchovú vlahu a narušeným kapilárnym zdvihom vlahy podzemných a podpovrchových vôd. (zdroj: Územný plán mesta Šahy)
Aké sú najnižšie zimné: extrémne – 30°C, v priemere však okolo -15°C, do hĺbky 50 a viac cm premrzá pôda len za tuhých zím a najvyššie letné teploty na našom pozemku?: 38°C Koľko letných dní máme do roka?: 1898 hodín slnečného svitu za rok, 61 jasných dní, 112 zamračených dní, najčastejšie severný alebo juhozápadný vietor, priemerný podiel bezvetria je 13,5%
Aký je ročný zrážkový úhrn v milimetroch? 584mm, priemerná snehová pokrývka 60mm <i>Kde nájdete informácie: na internetových stránkach obcí, na stránke hydrometeorologického ústavu, vlastné hydrometeorologické merania, pozorovania a pokusy na mieste, školská kronika</i>

3. Čo chceme mať v záhrade?

Otázka “čo chceme a budeme mať v záhrade” sa javí azda ako najdôležitejšia. Pred prieskumom názorov informujme všetkých, ktorých sa budeme pýtať, o tom, aké sú možnosti – čo sa môže nachádzať v prírodnej školskej záhrade.

Opýtajme sa tých, ktorých sa školská záhrada týka - žiakov, pedagógov, nepedagogického personálu, rodičov – čo by v nej chceli mať a ako si ju predstavujú.

1. Miesto ako **High Park** v Londýne miesto "s rečníckym pultom", kde každý môže vyjadriť svoj názor ale nesmie nikoho uraziť. Raz do mesiaca by sme urobili zhromaždenie a kto by mal čo rozumné povedať tak by mohol pred spolužiakmi povedať čo ho trápi a aký má návrh na riešenie problému.
2. Miesto pre typický **piknik**.
3. **Názvy všetkých plodín/rastlín** by boli aj v anglickom jazyku aj v latinskom ak tam plánujeme nejaké tabuľky. Čo môže slúžiť ako bilingválna príprava.
4. V zime by sme tam mohli mať ozdobený **stromček** ak vyrastie :) myslím nejaké svetielka. Pozvať malých školákov k veľkým do záhrady na Vianoce.
5. **Každá trieda by si mohla zasadiť nejaký stromček alebo krík** a starať sa oň po pár rokoch na stretnutí by to bola paráda si ho tam nájsť ako rastie :)... možno ma niečo ešte napadne.
6. Urobme **záhon zelenej cibulky a redkovky** a na jar urobme v spolupráci s kuchyňou "raňajky v tráve" chlieb s maslom a cibuľkou či redkovkou, aby mládež jedla viac zeleniny :D
7. **Meteorologická stanica** – meranie zrážok, teploty,... FYZ
8. **Slnčné hodiny** –spojenie geografie, topológie, fyziky a matematiky
 - jednak pri zostavovaní – najprv merania a pozorovania – výpočty a pod.
 - pri „fungovaní“ hodín – v nasledujúcich rokoch kontrola, predpovedanie, kde sa bude nachádzať slnko vtedy a vtedy a pod.

9. **Plytké pieskovisko** – tak, aby sa v ňom dali kresliť geometrické tvary + pár kolíkov – praktická matematika, fyzika
10. **Plytké jazierko** – aby sa dali robiť pokusy na vodnej hladine – vlnenie, interferencia a ohyb vlnenia, povrchová energia, archimedov zákon a pod. – fyzika
11. Ak by sa dalo, možno i **dve malé jazierka spojené potôčikom** a malým vodným mlynom alebo elektrárničkou – s prídavným čerpadlom by sa dala robiť prečerpávacia emektráreň (aspoň taká, aby svietila malá žiarovka. Do zeme by sa dali zabudovať drôty na napájanie čerpadla alebo nejaké akumulátory. Ak by sa dola odmerať hĺbka na rôznych miestach, tak by sa dalo použiť aj na výpočet objemu nepravidelných telies, výpočet priemernej hĺbky....
12. Výpočet výšky **stromu** podľa tieňa
13. **Jazierko** – vodný ekosystém, fyzikálne merania, chemický rozbor vody
14. **Altánok** – priestor na učenie a relax, obrastený popínavkou (brečtan, chmel, divý vinič a pod.)
15. **Hojdačky** – pozorovanie fyzikálnych zákonov (kmitanie, zotrvačnosť) a relax
16. **Kvetinové hodiny** – fotoperiadizmus rastlín, opelenie...
17. **skleník** – výpočet objemu, pomer strán, goniometrické funkcie, rýchlénie rastlín, botanické pozorovania...
18. **suchý múrik** – vetrolam, pozorovanie hmyzu...
19. **kompostovisko** – dlhodobé pozorovania rozkladu biomasy, fyzikálne a chemické procesy...
20. rôzne **veterné vrtule** (s otáčkomermi?) – fyzikálne procesy aerodynamika, odpor vzduchu
21. **pôdny profil** – geografické pozorovania, biologické pozorovania, fyzikálne pozorovania...
22. **Vtáčie búdky** (nie krmidlá) – celoročné pozorovania vtákov, relax
23. **chodníky z drevených „dlaždíc“** – v okolí je dostatok agátového dreva, ktoré nepodlieha poveternostným vplyvom
24. **Záhony (kvetinové/zeleninové) usporiadané do rôznych tvarov** – (mapa Slovenska, slovenský znak, geometrické tvary, nápis...)
25. **Hmyzí hotel** – životné cykly a význam hmyzu, alelopatické vzťahy medzi organizmami...
26. **bylinná špirála** – poznávanie bylín, špirála ako tvar...
27. **Drevené hlavolamy**
28. **xylofón**